

Fredagen den 4 mars

Kl. 15.00

Förhandlingarna leddes av herr förste vice talmannen.

§ 1 Upplästes följande till kammaren inkomna ansökan:

Till riksdagens kammare

Undertecknad som är tjänstledig från riksdagsarbetet under tiden den 1 februari–den 15 mars 1977 anhåller härmed om förlängd tjänstledighet t. o. m. den 18 mars 1977 för slutförande av pågående arbetsuppgift.
Södertälje den 3 mars 1977

Tore Claeson

Kammaren biföll denna ansökan.

Herr förste vice talmannen anmälde att herr *Eriksson* i Stockholm (vpk) även under denna tid skulle tjänstgöra som ersättare för herr Claeson.

§ 2 Föredrogs och hänvisades

Redogörelser och förslag

1976/77:10–13 till finansutskottet

§ 3 Föredrogs och hänvisades

Motioner

1976/77:1362–1387 till utbildningsutskottet

1976/77:1388–1390 till konstitutionsutskottet

§ 4 Föredrogs och bifölls interpellationsframställningen 1976/77:108.

§ 5 Anmälades och bordlades

Propositioner

1976/77:70 om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig
automobiltrafik m. m.

1976/77:72 om ändring i jordabalkens regler om inteckning, m. m.

1976/77:80 om insatser för samerna

1976/77:85 om åtgärder för försörjningsberedskapen på skoområdet

1976/77:93 om beskattning av ränta på vinstandelslån, m. m.

§ 6 Anmälades och bordlades

Finansutskottets betänkanden

1976/77:8 med anledning av propositionen 1976/77:101 med förslag om
tilläggsbudget II till statsbudgeten för budgetåret 1976/77 såvitt avser

- vissa delar av budgetdepartementets verksamhetsområde
1976/77:9 med anledning av i propositionen 1976/77:100 framlagt förslag
om anslag till avskrivning av oreglerade kapitalmedelsförluster för
budgetåret 1977/78
1976/77:10 med anledning av i propositionen 1976/77:100 framlagda fi-
nansplan och budgetförslag jämte motioner
1976/77:11 med anledning av i propositionen 1976/77:100 framlagda för-
slag såvitt avser de kungl. hov- och slottsstaterna

Socialförsäkringsutskottets betänkande

- 1976/77:16 med anledning av motion om höjd socialförsäkringsavgift
till folkpensioneringen

§ 7 Anmäldes och bordlades

Motioner

- 1976/77:1391 av fru *André m. fl.*
1976/77:1392 av herr *Aulin*
1976/77:1393 av fru *Frænkel*
1976/77:1394 av herr *Gahrton*
1976/77:1395 av herr *Gahrton*
1976/77:1396 av herr *Gahrton*
1976/77:1397 av herr *Gustafsson* i Barkarby *m. fl.*
1976/77:1398 av herr *Gustafsson* i Barkarby *m. fl.*
1976/77:1399 av herr *Hagberg* i Örebro *m. fl.*
1976/77:1400 av herr *Hagberg* i Örebro *m. fl.*
1976/77:1401 av fru *Hambraeus m. fl.*
1976/77:1402 av herrar *Knutson* och tredje vice talmannen *Eriksson*
1976/77:1403 av herr *Molin* och fru *Bernström*
1976/77:1404 av herr *Nilsson* i Järfälla *m. fl.*
1976/77:1405 av herr *Nilsson* i Växjö *m. fl.*
1976/77:1406 av herr *Norrby m. fl.*
1976/77:1407 av herr *Palme m. fl.*
1976/77:1408 av fröken *Rogestam* och herr *Holger Bergqvist* i Göteborg
1976/77:1409 av herr *Unckel* och fru *Diesen*
1976/77:1410 av herr *Werner m. fl.*
1976/77:1411 av fru *Winther*
1976/77:1412 av herr *Ångström m. fl.*
med anledning av propositionen 1976/77:59 om utbildning och forskning
inom högskolan *m. m.*

1976/77:1413 av herr *Boo m. fl.*
med anledning av propositionen 1976/77:63 med förslag till lag om
kungörande i mål och ärenden hos myndighet *m. m.*

1976/77:1414 av herr *Lundkvist m. fl.*
med anledning av propositionen 1976/77:67 om ändrad organisation för
jordbrukets högskolor, *m. m.*

§ 8 Anmälan av interpellation

Nr 79

Fredagen den
4 mars 1977

*Anmälan av
interpellation*

Anmälades och bordlades följande interpellation som ingivits till kammarkansliet

den 3 mars

1976/77:109 av herr *Bengtsson* i Göteborg (c) till herr socialministern om åtgärder mot heroinmissbruket, m. m.:

Narkotikaproblemet i vårt land har ytterligare förvärrats, enligt uppgifter från bl. a. polisen. Samma syn på narkotikaproblemet har även *andra personer som följer* utvecklingen i sitt dagliga arbete ute på fältet.

Missbruk av centralstimulerande medel av typen amfetamin ökade starkt i Sverige under 1960-talet. Sedan början av 1970 har antalet amfetaminmissbrukare avtagit något, men i stället har missbruk av opiater, framför allt heroin, ökat. Det nuvarande antalet narkotikamissbrukare i landet uppskattas till ca 12 000, varav omkring 10 000 är beroende av centralstimulerande medel. Huvuddelen av dem, ungefär 8 000, bor i Stockholmsområdet. Omkring en tredjedel av samtliga narkomaner är kvinnor som nästan alla är i fertil ålder. Tillförlitliga uppgifter om antalet i landet födda barn vilkas mödrar missbrukat narkotika under graviditeten saknas. Enstaka fall av narkotikamissbruk under graviditet är kända på några mödravårdscentraler samt förlossnings- och barnkliniker.

Det har under senare år förts åtskilliga diskussioner om hur samhället skall komma till rätta med detta svåra samhällsproblem, men hittills har man inte lyckats lösa problemen, utan situationen är lika allvarlig som tidigare. Det har många gånger under debatten i denna fråga framförts krav på samordning. Rikspolischefen har senast i en intervju i Svenska Dagbladet den 3 mars sagt att vi behöver en omedelbar samordning av olika åtgärder för att begränsa missbruket. Jag delar rikspolischefens uppfattning.

Kraftfulla åtgärder av olika slag måste från samhällets sida nu sättas in för att komma till rätta med detta svåra problem. Samhället har här ett utomordentligt stort ansvar. Unga människor får inte dödas eller åsamkas bestående skador för resten av sitt liv, och hänsynslösa langare skall inte tjäna stora pengar på utslagna människor som dagligen och till varje pris måste ha narkotika.

Också inom landets kriminalvårdsanstalter är situationen ytterst allvarlig. Överdirektör Sven Fischier på kriminalvårdsstyrelsen säger:

”Situationen är mycket allvarlig. Just nu diskuterar vi intensivt olika sätt att bekämpa narkotikans snabba spridning på anstalterna. En effektiv åtgärd är att införa mer restriktiva regler för permissioner och besök. Jag är rädd att detta faktiskt är det enda effektiva sättet om samhället vill ha ett stopp på knarktragedierna i fängelserna.”

Dr Ulla Bergkwist, kriminalvårdsstyrelsens chefsläkare, säger till Ex-

pressen: "Det värsta är att många interner som aldrig prövat på narkotika blir narkomaner under sin fängelsevistelse. En undersökning visar att ungefär åtta procent av Sveriges interner har fått sin första kontakt med knark under fängelsetiden. Kriminalvårdsstyrelsens informationsavdelning uppger att 90 procent av samtliga som under de senaste två åren häktats i Stockholm vid Kronobergshäktet har visat tydliga avhållsambesvär på grund av knarkmissbruk. På flera storfängelser är distributionen och försäljningen av narkotika organiserad i minsta detalj av anstaltens 'huvudgrossist'."

Dessa båda uttalanden visar hur allvarligt läget är vid landets kriminalvårdsanstalter. Även här måste omedelbara, kraftfulla åtgärder sättas in för att komma till rätta med problemet.

Även vad gäller heroinmissbruket har läget förvärrats. Trots påpekan- den för flera år sedan till den dåvarande socialministern om att heroinet sannolikt var på väg in i landet vidtogs inga åtgärder. Följderna kommer nu. Bara under det här året har enligt tidningsuppgifter ett 30-tal offer i Stockholm förts till sjukhus för vård. Det är även känt att några personer avlidit på grund av överdosering av heroin. Heroin finns att tillgå även utanför Stockholm, dock f. n. i mindre omfattning. Detta ger belägg för att även heroinet håller på att spridas i landet.

Under de senaste åren har i Stockholm fötts barn av kvinnor som missbrukat heroin under graviditeten. Vid födelsen har dessa barn fått abstinenssymptom som tecken på att de blivit tillvanda på fosterstadiet. Ett par av de gravida kvinnorna har stått på metadon. Deras barn har dock haft samma symptom som efter heroinmissbruk under graviditeten.

Förhållandevis litet är f. n. känt om långtidsprognosen för barn till mödrar som missbrukat opiater under graviditeten. Om modern fortsätter med missbruket blir hon helt oförmögen att ta hand om sitt barn på ett nöjaktigt sätt. Då även sådana barn, födda av opiatmissbrukande mödrar, som omedelbart efter födelsen placerats i fosterhem i hög frekvens får psykiska rubbningar, finns klara belägg för att missbruket inte endast ger abstinenssymptom utan också bestående men. I en amerikansk undersökning, som dock är förhållandevis begränsad, befanns ungefär hälften av barnen till opiatmissbrukande mödrar ha svåra beteenderubbningar, såsom okontrollerad hyperaktivitet, grava sömnrubbningar och svår affektlabilitet. Risken för plötslig oväntad spädbarnsdöd tycks också vara väsentligt förhöjd.

För att komma till rätta med narkotikaproblemen krävs internationellt samarbete. Avgörande är att genom Interpol och andra internationella organ komma åt källan, dvs. de länder i den s. k. gyllene triangeln i Asien som producerar narkotika i olika former. Likaså måste samarbetet med Holland utökas för att reducera den stora smuggelcentralen i Amsterdam.

Lyckas vi med dessa åtgärder finns det hopp – annars står vi ganska hjälplösa inför det ökande missbruket.

Med hänvisning till det anförda hemställer jag om kammarens tillstånd

att till herr socialministern få ställa följande frågor:

1. Vilka åtgärder avser socialministern vidta för att komma till rätta med det allt svårare narkotikamissbruket, inte minst det ökade nyttjandet av heroin?

2. Vilka åtgärder avser socialministern vidta för att komma till rätta med narkotikaproblemen på kriminalvårdsanstalterna?

§ 9 Meddelande om frågor

Meddelades att följande frågor framställdes

den 3 mars

1976/77:297 av herr *Nygren* (s) till herr industriministern om planerade kraftverksbyggen i Åseleälven och Umeälven:

Vid bygget av Juktans pumpkraftstation i Västerbotten arbetar i dag nära 400 anläggare. Arbetet med anläggningen skall vara avslutat nästa år.

Redan nu har ett drygt 30-tal anställda varslats om uppsägning, och arbetet kommer successivt att minska. Nya varsel torde vara att vänta under senare delen av året. I början på nästa år beräknas samtliga 400 vara friställda.

Juktans kraftverksbyggare hade hoppats att få fortsatt arbete vid kraftverksbyggen i Åseleforsen och Stenkullaforsen i Åseleälven och i Klippen i Umeälven. Men det tycks vara svårt att få ett besked om dessa byggen. En mycket svår arbetslöshet hotar bland kraftverksbyggarna.

Med hänvisning till det anförda vill jag till herr industriministern ställa följande fråga:

Kommer regeringen att medverka till byggstart av planerade kraftverksbyggen i Åseleälven och Umeälven, så att jobben kan tryggas för Juktans kraftverksbyggare?

1976/77:298 av herr *Hugosson* (s) till herr ekonomiministern om samsättningen av utredningen för planering av framtida folk- och bostadsräkningar:

För den kommunala och regionala planeringen har folk- och bostadsräkningsresultaten stor betydelse. Kravet på en utbyggd regionalstatistisk redovisning av såväl folk- och bostadsräkningarna som övrigt statistiskt producerad statistik har inte minst från kommunalt håll framförts under senare år. När det speciellt gäller folk- och bostadsräkningarna utgör kommunerna inte enbart konsumenter av statistiken, utan de har också direktansvaret för insamling och granskning av blankettmaterialet. Det är således stora kostnader som under de senaste FoB-tillfällena pålagts kom-

Nr 79

Fredagen den
4 mars 1977

*Meddelande om
frågor*

munerna för detta arbete.

Ekonomiministern har nyligen tillsatt en utredning som skall utreda det framtida behovet av folk- och bostadsräkningar samt även göra en utvärdering av 1975 års räkning. Det har från kommunernas sida, och även av andra myndigheter som sysslar med regional planering, med förvåning konstaterats att bland de experter som ekonomiministern tillsatt för denna uppgift finns inte någon som har kommunal erfarenhet av folk- och bostadsräkningar vare sig ur konsument- eller producent-synpunkt.

Mot denna bakgrund vill jag till herr ekonomiministern ställa följande frågor:

1. Varför har i den nyligen tillsatta utredningen för planering av framtida folk- och bostadsräkningar inte insatts någon expert som representerar kommunerna?

2. Avser ekonomiministern att komplettera utredningen med kommunal expertis, som har erfarenhet av på vilket sätt folk- och bostadsräkningsresultaten används i den kommunala planeringen samt också har kännedom om det arbete som kommunerna hittills ålagt i samband med folk- och bostadsräkningarna?

den 4 mars

1976/77:299 av herr *Sven Andersson* i Stockholm (s) till fru utrikesministern om åtgärder mot terrorn i Uganda:

Har regeringen övervägt vad som från svensk sida kan göras för att få klarlagt vidden av den terror som bedrivs av president Amin i Uganda och vad som kan göras för att hjälpa Ugandas folk till ett människovärdigt liv i trygghet och frihet?

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 15.02.

In fidem

SUNE K. JOHANSSON

/Solveig Gemert